

श्री सोमनाथसंस्कृत-युनिवर्सिटी, वेरावलम्
सत्रान्तपरीक्षा, अक्तुबर - 2019

कक्षा – शास्त्री-2	सत्रम् – 3	गुणाः - 70
विषयः – धर्मशास्त्रम्	प्रश्नपत्रम् - 6 - CC - 2.3.6	समयः- 8 तः 11
दिनाङ्कः- 15/10/2019	सन्दर्भग्रन्थः – मनुस्मृतिः ५-६ अध्यायौ	

(प्रथमान्वितिः - युनिट-1)

प्र-1 द्वयोः पद्ययोः ससन्दर्भं व्याख्या कार्या । 10

1. एवं यथोक्तं विप्राणां स्वधर्ममनुतिष्ठताम् ।
कथं मृत्युः प्रभवति वेदशास्त्रविदां प्रभो ॥
2. दधि भक्ष्यं च शुक्तेषु सर्वं च दधिसम्भवम् ।
यानि चैवाऽभिषूयन्ते पुष्पमूलफलैः शुभैः ॥
3. यज्ञार्थं ब्राह्मणैर्वध्याः प्रशस्ता मृगपक्षिणः ।
भृत्यानां चैव वृत्यर्थमगस्त्यो ह्याचरत् पुरा ॥

प्र-2 एकस्योत्तरं लिखत । 10

1. अभक्ष्यभक्षणप्रायश्चित्तं ग्रन्थोक्तदिशा वर्णयत ।
2. द्रव्यशुद्धिः निरूपणं यथाधीतं सविस्तरं प्रतिपादयत ।

(द्वितीयान्वितिः - युनिट-2)

प्र-3 द्वयोः श्लोकयोः ससन्दर्भं व्याख्या कार्या । 10

1. तैजसानां मणीनां च सर्वस्याऽश्ममयस्य च ।
भस्मनाऽद्धिर्मृदा चैव शुद्धिरुक्ता मनीषिभिः ॥
2. विशीलः कामवृत्तो वा गुणैर्वा परिवर्जितः ।
उपचर्यः स्त्रिया साधव्या सततं देववत् पतिः ॥
3. अनेन विधिना नित्यं पञ्चयज्ञान्न हापयेत् ।
द्वितीयमायुषो भागं कृतदारो गृहे वसेत् ॥

प्र-4 एकस्य निबन्धात्मकमुत्तरं लिखत । 10

1. चतुर्णाम् आश्रमाणां शौचशुद्धिं निरूपयत ।
2. मृतपतिकाधर्माः यथाग्रन्थं विशदतया चर्चयत ।

(तृतीयान्वितिः - युनिट-3)

प्र-5 द्वयोः श्लोकयोः ससन्दर्भं व्याख्या कार्या । 10

1. अग्निहोत्रं समदाय गृह्यं चाऽग्निपरिच्छदम् ।
ग्रामादरण्यं निःसृत्यं निवसेन् नियतेन्द्रियः ॥

2. कपालं वृक्षमूलानि कुचेलमसहायता ।
समता चैव सर्वस्मिन् नेतन्मुक्तस्य लक्षणम् ॥
3. सर्वेषामपि चैतेषां वेदस्मृतिविधानतः ।
गृहस्थ उच्यते श्रेष्ठः स त्रीनेतान् बिभर्ति हि ॥

प्र-6 एकस्य सविस्तरमुत्तरं लिखत ।

10

1. वानप्रस्थाश्रमः सविस्तरं चर्चयत ।
2. मोक्षसाधक कर्माणि विशदतया चर्चयत ।

प्र-7 दशानां लघूत्तराणि लिखत ।

10

1. स्रवमांसादः कः उच्यते
2. स्थावरं जङ्गमं चैव कस्य भोजनम्
3. यज्ञाय जग्धिः मांसस्य एषः कः विधिः
4. स्वयम्भुवा पशवः किमर्थं सृष्टाः
5. धर्मः कस्मात् निर्बभौ
6. क्षत्रियः कदा शुद्ध्यति
7. अष्टलोकपालानां वपुः कः धारयते
8. तृणकाष्ठं कस्मात् शुद्ध्यति
9. नित्यः शुद्धः कः
10. साध्व्या स्त्रिया पतिः कथम् उपचर्यः
11. दृष्टिपूतं किं कुर्यात्
12. प्राणस्य निग्रहात् के दह्यन्ते
13. धर्मस्य कति लक्षणानि
14. कीदृशो धर्मः प्रयत्नतः सेवितव्यः
15. कीदृशीं वाचाम् न वदेत्
